

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Данилишин М.С.

аспірант,

Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»,
(НАЦУ «Укрцукор»)

СТИМУЛЮВАННЯ ЕКСПОРТУ ЦУКРУ

Відновлення експорту українського бурякового цукру, підвищення його конкурентоспроможності та активізація просування на продовольчі ринки зарубіжних країн є однією з відправних позицій розвитку галузі (рис. 1).

Цукрова галузь Україні, за сприятливих природно-кліматичних умов, спроможна виробляти у межах 3,5 млн. тонн бурякового цукру в рік, що дає можливість повністю забезпечити внутрішню потребу країни (1,81 млн.тонн) і створити значний експортний потенціал (в обсязі 1,5-1,7 млн. тонн).

Рис. 1. Наслідки стимулювання експорту

Однак, на сьогоднішній день існують проблеми з постачанням цукру на зовнішні ринки, насамперед, через низьку конкурентоспроможність продукції. Більшість вітчизняних заводів мають невеликі потужності з переробки солодких коренів. У середньому українські цукрові заводи споживають на виробництво 1 т цукру вдвічі більше теплової й електричної енергії, ніж у країнах Європейського Союзу, а екстрагують тільки 80% цукру, що міститься у цукрових буряках. Цей показник на 10–12% нижче від європейського рівня [1].

У світовій практиці стимулювання розвитку експорту відбувається через формування сприятливого макроекономічного клімату та створення спеціальних стимулів для експорту. Такі програми успішно діють та дозволяють постійно розвивати галузь, шляхом: державних інтервенцій; створення фонду реструктуризації; диверсифікації виробництва; пошуку інвестицій в інфраструктуру; державної фінансової підтримки експорту; розроблення проектів законодавчих актів, необхідних для забезпечення стимулювання експорту цукру; страхування короткострокових, середньо- і довгострокових експортних кредитів [2; 3].

Розвиток експортного потенціалу України на світовому ринку цукру залежить від результативності стратегії розвитку цукрової промисловості. Національні стратегії розвитку цукрових галузей ключових гравців ринку цукру поділяються на чотири пріоритети: посилення державної підтримки фермерів та виробників (США, країни ЄС, Росія, Індія, Таїланд); товарна диверсифікація у виробництво біопалива та біоетанолу (Бразилія, країни ЄС, США); створення нових виробничих потужностей (Мексика, Австралія, Індія, Бразилія); розвиток сировинної бази (Китай, Таїланд, Гватемала) [4, с. 122]. В Україні доцільнішою є переймати досвід товарної диверсифікації та вертикальної інтеграції задля створення реальних передумов переходу в перспективі до стратегії стійкого розвитку галузі.

Відродження бурякоцукрового виробництва в Україні, формування та розвиток зовнішніх ринків цукру знаходяться в площині стратегічних напрямів в агропромисловому комплексі держави. Комплекс заходів щодо розвитку експорту та вихід на світовий ринок цукру включає наступні елементи:

- відтворення експортного потенціалу країни;
- гнучке використання сировини в залежності від кон'юнктури ринку;
- залучення інвестицій, для модернізації техніко-технологічної бази галузі;
- підтримка виробників та експортерів;
- покращення якості цукру;
- створення комерційної дипломатії.

Підсумовуючи вищезазначене, варто зазначити, що ключовими факторами розвитку вітчизняного ринку цукру є пошуку зовнішніх ринків збуту цукру, розширення напрямів використання цукру, та покращення його якості.

Список використаних джерел:

1. [Електронний ресурс] : Чому лихоманить ринок цукру? / О.М.Маслак, к.е.н., керівник Центру стратегічних досліджень АПК Сумського національного аграрного університету-2009. Режим доступу до журн.: <http://www.propozitsiya.com/?page=146&itemid=3065> – Назва з екрана.
2. American Free Trade Agreement, University of Florida, Cooperative Extension Service, Institute of Food and Agricultural Sciences, June 2002.
3. Borrell B. Economic Effects of Policy Intervention of World Sugar Policies / Borrell B. and R.C. Duncan // The World Bank Research Observer 7(2). – 1992. – P. 173-194. Conference on Global Economic Analysis, West Lafayette, Indiana.
4. Ярчук Т.М. Реалізація зовнішньоторгівельних інтересів України на світовому ринку цукру: дис. канд. екон. наук / Ярчук Т.М. КНЕУ – К., 2014. – 185 с.